

Innspill høring «Forslag om bruk av nedjustert kapasitet på særskilte miljøvilkår»

Bergen Næringsråd vil gi følgende høringsuttalelse med disse hovedpunktene

- **Et forslag fra regjeringen basert på et anmodningsvedtak i Stortinget bør prinsipielt levere et forslag faktisk i tråd med Stortingets anmodning. Det skjer ikke her.**
- **Forslaget bør inkludere alle tillatelser slik Stortinget anmodet om, ikke bare tillatelser med nedtrekk.**
- **Forslaget bør være teknologinøytralt, slik Stortinget anmodet om.**
- **Forslaget bør åpne for både null- og lavutslippsteknologi, slik Stortinget anmodet om.**
- **Forslaget bør ikke inneholde særskilte krav ut over eksisterende forskrifter på slam og rømming.**
- **Forslaget gir ikke lavere miljøavtrykk fordi lukkede anlegg krever mer energi.**
- **Forslaget bør tilstrebe forenkling, ikke ytterligere forvanskning.**
- **Forslaget bør tillate en flytting av produksjonsvolum til perioder med lavere lusestrykk innenfor en gjennomsnittlig årlig MTB-beregning.**
- **Begrensningene i samlokalisering bør løses opp**
-

Stortinget anmodet i anmodningsvedtak 606 (2023-2024) regjeringen om å fremme forslag om en teknologinøytral miljøfleksordning, basert på følgende prinsipp. Tabellen under prinsippene med kommentar om de er oppfylt i forslaget, markert med trafikklys-farger (rødt-ikke oppfylt, gult-delvis oppfylt, grønt-oppfylt):

Stortingets vedtak	Regjeringens forslag	Er Stortingets vedtak fulgt?
Ordnningen må være teknologinøytral for å sikre utvikling og innovasjon	Krever lukkede anlegg med slamoppsamling og dobbel rømningsbarriere	Nei, løsninger som er like effektive, mer samfunnsøkonomisk lønnsomme og gir lavere klimaavtrykk enn lukket anlegg med slamoppsamling tillates ikke.
Ordnningen må bidra til å redusere næringens miljøavtrykk	Slamoppsamling og lukkede anlegg med dobbel barriere vil sannsynligvis redusere utslipp av næringssalter og lusesmitte, men øke klimaavtrykket per produsert kg.	Delvis

Ordningen må bidra til å redusere lusepresset på både oppdretts- og villfisk	Ordningen vil sannsynligvis redusere lusesmitte per produsert kg.	Oppfylt
Ordningen bør gjennom insentiver sikre at det tas i bruk lav- og nullutslippsteknologi i områder hvor det er nødvendig å redusere utslippene	Ordningen omfatter ikke lavutslippsteknologi	Ikke oppfylt
Ordningen bør omfatte alle eksisterende og fremtidige tillatelser	Ordningen omfatter kun anlegg med nedtrekk og et begrenset antall produksjonsområder	Ikke oppfylt
Ordningen bør kunne benyttes på det produksjonsvolum som er trukket inn som følge av rødt trafikklys i et produksjonsområde. Det vil i de tilfellene ikke være mulig å eventuelt konvertere tilbake til tradisjonell teknologi før dette volumet er retildelt som følge av grønt trafikklys. Dette må gjøres i tråd med intensjonen bak trafikklyssystemet.	Ordningen omfatter kun disse tillatelsene.	Delvis oppfylt

1. Forslag fra regjeringen må være i tråd med Stortingets anmodning og gi fornuftig måloppnåelse.

Regjeringen har valgt å legge til grunn en svært innskrenkende tolkning av anmodningsforslaget, eller å rett og slett fremme et annet forslag enn det Stortinget anmodet om. På sentrale punkt er ikke forslaget i tråd med anmodningen, og kun 1 av 7 krav i anmodningsforslaget er fullt ut fulgt opp.

Vi legger til grunn at Stortinget faktisk mener det de vedtok, og ber om at forslaget justeres i tråd med Stortingets vilje.

Stortinget og næringen har i lang tid bedt om mer fleksibilitet i håndteringen av MBT, og mulighet til å flytte deler av produksjonen til tider på året der lusen ikke er aktiv. Dette vil oppnå målsetningen om redusert miljøavtrykk, uansett teknologi og anleggstype. Vi viser bla til høringsuttalelse fra Bremnes

Seashore til høring om prøveordning for Rullerende MTB av 3.nov 2021. Også her valgte regjeringen å se bort fra vesentlige deler av Stortingets anmodning i sitt forslag til forskrift.

- **Forslaget bør tillate en flytting av produksjonsvolum til perioder med lavere lusestrykk innenfor en gjennomsnittlig årlig MTB-beregning**

Anmodningsforslaget om å be «regjeringen i løpet av 2024 fremme forslag om en teknologinøytral miljøfleksibilitetsordning» inkluderte eksplisitt alle tillatelser. Regjeringen tolker dette som bare noen tillatelser, spesifikt de som er omfattet av nedtrekket i trafikklyssystemet. Anmodningsforslaget må forstås som at disse eksplisitt **også** skal ta del i ordningen, men ikke som at det er **kun** disse som skal være med i ordningen. Det er heller ikke grunnlag for å begrense ordningen til det nivået som er trukket ned. Tvert imot er det understreket at **alle tillatelser** bør kunne delta i ordningen.

Det er derfor heller ikke grunnlag i anmodningsvedtaket for å begrense ordningen til å gjelde kun noen produksjonsområder. Uavhengig av om dette gjøres som en ordning for alle tillatelser eller kun det tillates brukt nedtrekk som grunnlag, vil det være mer hensiktsmessig å gjøre dette til en ordning som gjelder alle produksjonsområder. Det vil gjøre det mulig å bruke ordningen også i andre produksjonsområder, uten å måtte gå veien om forskriftsendring og høring. Det er en stor fordel om regelverket er likt for hele landet, og ikke en forskrift per produksjonsområde når det gjelder vesentlige sider av konsesjonssystemet.

Det er bekymringsfullt at en med dette oppretter enda en klasse med tillatelser helt på siden av dagens, i stedet for en ordning som gjelder alle tillatelser.

- **Forslaget bør inkludere alle tillatelser slik Stortinget anmodet om, ikke bare tillatelser med nedtrekk.**

I forslaget avgrenses ordningen til å gjelde lukkede anlegg. Dette er en selvmotsigelse, siden forslagens hensikt er å redusere totalt miljøavtrykk i næringen. Lukkede anlegg innebærer mye større materialbruk og energibruk. Samtidig kan dyrevelferden bli dårligere i lukkede anlegg. Stortinget ba om en ordning som var teknologinøytral og inkluderte både lav- og nullutslippsteknologi. Dette er fornuftig, fordi vi søker etter de beste løsningene som gir størst miljøgevinst og størst samfunnsøkonomisk nytte. Å velge en spesiell løsning, selv om den kommer i flere varianter, begrenser da løsningsrommet unødig og virker mot sin hensikt. Ordningen bør derfor omfatte både lukke anlegg og andre lavutslippsløsninger som feks nedsenkede merder og luseskjørt.

- **Forslaget bør være teknologinøytralt, slik Stortinget anmodet om.**
- **Forslaget bør åpne for både null- og lavutslippsteknologi, slik Stortinget anmodet om.**
- **Forslaget gir ikke lavere miljøavtrykk fordi lukkede anlegg krever mer energi.**

2. Forslaget bør være hensiktsmessig, ikke bare avgrensende

Forslaget i høringen bærer preg av at en ønsker å ramme inn ordningen så sterkt at det undergraver Stortingets målsetning med å be om ordningen. Anmodningsforslaget er fremmet i lys av en eksisterende ordning der lusenivået er førende for vurderingene av tillatt produsjonsnivå.

Dette er den eneste faktoren der produksjonen skaleres etter nivå til en på forhånd fastsatt prosentsats.

De andre reglene er terskler eller krav som i hovedsak gjør det tillatt eller ikke tillatt å drive virksomheten på en gitt lokalitet.

Dersom forvaltningen mener at disse tersklene ikke er tilstrekkelig for å ivareta et akseptabelt miljøavtrykk eller forsvarlig drift og dyrehelse, er det vår antakelse at forvaltningen ville justert regelverket for å være i tråd med lovkrav i akvakulturlov, dyrehelseregulering og forurensningsloven for å nevne noe.

Det er ikke saklig grunnlag for å inkludere slamoppsamling og ekstra rømningsbeskyttelse ut over de forskriftskrav som allerede eksisterer. Gjennomgående er resipienttilstanden under norske havbruksanlegg god, og det er lite sannsynlig at slike gi noen påviselig endring av dette. 94% av anlegg har tilstand «Meget god» eller «God». Der tilstanden ikke er tilfredsstillende, er der allerede krav om tiltak.

Krav om ekstra barriere virker også lite hensiktsmessig. Dette må heller baseres på en risikovurdering. Sannsynligheten for at dette gir ekstra sikkerhet for rømming er liten. I en kompositt- eller metallkonstruksjon er det naturlig å legge til grunn at en ytre påvirkning som medfører brudd i konstruksjonen også vil bryte en eventuell sekundær barriere.

På denne bakgrunn er det naturlig å begrense kravene til trafikklyssystemets indikator, lusetall, ettersom de andre faktorene – feks resipienttilstand og rømningssikring – uansett må være tilstrekkelig ivaretatt etter ordinært regelverk

- **Forslaget bør ikke inneholde særskilte krav ut over eksisterende forskrifter på slam og rømming.**

Detaljeringsgraden i forslaget er svært høy. Slik det foreslås vil der oppstå en helt ny klasse med konsesjoner som bare vil eksistere i noen produksjonsområder. Dette gir uante og uutredete konsekvenser for andre deler av regelverket, feks når det gjelder nødvendig flytting av biomasse mellom lokaliteter.

- **Forslaget bør tilstrebe forenkling, ikke ytterligere forvanskning.**

3. Generelle kommentarer:

Vi støtter sterk Stortingets intensjon om å tillatte vekst og gi mulighet til å hindre nedtrekk gjennom å benytte teknologi som ikke bidrar til økt lusepåslag på villfisk og oppdrettsfisk.

Vi mener at regjeringens forslag er unødning innskrenkende i forhold til Stortingets intensjon. I tillegg er ikke denne innskrenkingen egentlig begrunnet på en sterk faglig måte.

Det er en bagatell, men fremstillingen er til tider unødig negativ. Når det feks vises til at det vil ta 20 år å komme fra rød til grønn tilstand med bare nedtrekk, er det misvisende. Kilden selv beskriver dette som en situasjon der ingen ting annet gjøres for å redusere lusepåslag.

Det er ikke en realistisk eller eksisterende situasjon. Der gjøres allerede i dag svært omfattende tiltak ved anlegg og på tvers av tillatelser for å bedre situasjonen. Dagens situasjon likner mer på kildens beskrivelse av «alternativ 3 – praktisk mulig» som gir [4 år til gult og 6 år til grønt](#).

Dette er gitt en konstant like høy lusebelastning, noe som ikke er sannsynlig, siden denne varierer.

Likevel er dette ikke relevant for denne ordningen, fordi hele ordningen har som formål at den biomasse som tillates ikke skal øke miljøavtrykk og lusepåslag.

Begrensningene i samlokalisering bør løses opp

Det er store kostnader og høy risiko knyttet til nye produksjonsformer. Mange av selskapene i PO3 og PO4, som har fått inndratt hhv 12% og 18% av tillatt produksjonsvolum, er små. Flere selskap har 2-3 tillatelser, ofte av forskjellige typer. Dermed vil en måtte gjøre en veldig stor investering i forhold til å oppnå en mindre andel økning i produksjon.

Disse selskapene har begrensete ressurser til å ta store investeringsløft, og det er kostbart å investere i anlegg som tilfredsstiller krav om null- eller lavutslipp av lus.

Regelverket bør fremme samarbeid mellom oppdretterne om investeringer, drift og fleksibel bruk av lokaliteter. En måte å møte dette på, er å oppheve det generelle forbudet mot samlokalisering og samdrift for kommersielle matfisktillatelser på samme lokalitet. I stedet bør det tilrettelegges for flere driftsformer og samarbeidskonstellasjoner.

Alternativet er at dette bare blir en ordning for de største i noen få produksjonsområder. Dermed er innramming så sterk og såpass diskriminerende mellom små og store at det er tvilsomt om dette blir en reell ordning som kan anvendes i noen utstrekning for andre enn noen få selskap. Dermed må i det minste:

- Begrensningene i samlokalisering bør løses opp

Høringsforslaget åpner også for at Fiskeridirektoratet kan si nei til tiltaket selv om der foreligger en gyldig tillatelse i tråd med det foreslåtte regelverket. Det vil være stor usikkerhet i forhold til investeringer dersom man kan risikere å ikke få ta i bruk en løsning som man på forhånd har fått godkjent etter forskriftsforslaget 13 1.ledd pkt g). Denne utsikkerheten forsterkes ved at man ikke vet hvilke kriterier

BERGEN NÆRINGSRÅD

Fiskeridirektoratet da vil legge vekt på, og på hvilket tidspunkt i prosessen med å ta i bruk løsningene et slikt vedtak vil kunne komme.

Vi støtter utarbeidelsen av et regelverk for fleksibilitet, men mener det bør følge opp Stortingets intensjon bedre, og være mer tilpasset en praktisk hverdag. Ordningen slik den foreslås er altfor rigid og begrenset, og vi anser at den vil bli brukt i liten grad med en slik utforming.

Vi viser forøvrig til høringsuttalelse fra Sjømat Norge